

Infospot

De TOP 25 van de werkzame bestanddelen in de uitgaven in de ambulante sector van de verzekering voor geneeskundige verzorging in 2024

Januari 2026

De TOP 25 van de werkzame bestanddelen¹ vertegenwoordigen 35 % van de totale netto-uitgaven (dit zijn de totale geneesmiddelen uitgaven verminderd met het persoonlijk aandeel van de patiënt) voor de verplichte ziekteverzekering (eventuele terugstorting in kader van 'art 81/111' overeenkomsten tussen de firma en RIZIV worden hier niet in mindering gebracht) en 18 % van het behandelingsvolume (DDD²). Ter verduidelijking: er bestaan naast deze 25 werkzame bestanddelen nog 683 werkzame bestanddelen waarvoor er een tegemoetkoming is door de verplichte ziekteverzekering in de ambulante sector.

De 3 meest recente geneesmiddelen uit deze TOP 25 worden sinds 2020 vergoed. Het gaat om emicizumab (een medicijn tegen hemofilie dat de oude stollingsfactor VIII gedeeltelijk vervangt), dupilumab (voornamelijk behandeling van ernstige atopische dermatitis, 80% van de voorschriften is afkomstig van dermatologen) en upadacitinib (een nieuw immunosuppressivum voorgeschreven door reumatologen en gastro-enterologen bij reumatoïde artritis, psoriatische artritis, ziekte van Crohn, enz.).

Anderzijds dateren 3 werkzame bestanddelen van vóór het jaar 2000.

We merken op dat atorvastatine al in 1999 in de TOP 25 voorkwam.

We zien een langetermijntrend in het type moleculen dat vertegenwoordigd is in de TOP 25. Steeds meer zijn het moleculen die tot het therapeutisch arsenaal van de specialisten behoren. In 2024 zijn er 13 die voor meer dan 50% door specialisten worden voorgeschreven (% van het aantal DDD). In 2007 waren dat er maar 4 en in 1997 slechts één.

1. Deze top 25 heeft enkel betrekking op de werkzame bestanddelen die door de open officina's worden afgeleverd.

2. Defined Daily Dose ; een groep deskundigen van de WHO definiëren per werkzaam bestanddeel een gemiddelde dagdosis (DDD) rekening houdend met de dosis die voor het geneesmiddel wordt gebruikt in zijn voornaamste indicatie bij een volwassene. Het gaat uiteraard om een meeteenheid en niet om een norm van goede praktijk.

Tabel 1: TOP 25 (2024)

Plaats RIZIV uitgaven 2024	ATC	Werkzaam bestanddeel	RIZIV uitgaven 2024	DDD 2024	Aandeel van de specialisten in het volume	Aantal patiënten 2024	Toename nettobedrag 2023-2024	Jaar van de eerste vergoeding van het werkzaam bestanddeel	1ste jaar van verschijning in de TOP 25
1	B01AF02	APIXABAN **	107.178.383	37.081.706	19%	151.988	9.510.145	2012	2015
2	B02BX06	EMICIZUMAB **	88.135.645	77.049	93%	261	7.963.785	2020	2020
3	L04AB04	ADALIMUMAB	87.195.030	5.380.385	100%	18.307	-5.870.185	2004	2006
4	B01AF03	EDOXABAN **	84.564.971	28.806.313	22%	113.790	10.936.527	2016	2018
5	A10BJ06	SEAGLUTIDE	76.351.239	10.264.452	35%	80.993	15.565.123	2019	2021
6	A02BC02	PANTOPRAZOL	73.210.410	274.928.543	15%	1.747.830	2.741.560	1997	2002
7	L04AC05	USTEKINUMAB	57.787.412	3.803.583	96%	4.753	-11.578.903	2010	2016
8	A10BK03	EMPAGLIFLOZINE **	54.108.565	30.299.089	27%	122.918	18.037.488	2015	2022
9	B01AF01	RIVAROXABAN **	51.119.927	26.542.313	20%	103.973	-20.596.983	2009	2013
10	J05AR20	EMTRICITABINE, TENOFIVIR ALAFENAMIDE EN BICTEGRAVIR	44.077.864	1.541.532	78%	4.924	5.542.328	2019	2020
11	A10BK01	DAPAGLIFLOZINE **	42.521.905	30.440.505	29%	100.897	10.987.808	2016	2023
12	C10BA06	ROSUVASTATINE MET EZETIMIBE	41.523.841	88.777.876	19%	339.245	13.977.284	2019	2023
13	L04AC18	RISANKIZUMAB	41.317.849	2.100.312	99%	4.197	15.022.217	2019	2024
14	L04AC16	GUSELKUMAB	39.331.229	1.111.732	100%	3.795	4.615.556	2018	2021
15	D11AH05	DUPILUMAB **	37.935.999	880.318	98%	3.602	14.749.189	2020	2024
16	R03DX09	MEPOLIZUMAB	37.379.049	944.692	78%	3.249	7.956.925	2016	2023
17	C09DX04	VALSARTAN MET SACUBITRIL	36.150.639	8.719.511	33%	31.027	5.956.917	2016	2022
18	L04AF03	UPADACITINIB	35.700.625	1.516.453	98%	4.218	10.649.629	2020	2024
19	M05BX04	DENOSUMAB	35.136.433	40.201.091	41%	69.410	1.464.811	2010	2013
20	A10BA02	METFORMINE	33.826.698	141.802.701	16%	685.860	3.122.944	1980	2013
21	C10AA05	ATORVASTATINE	32.823.678	280.343.661	15%	670.594	1.083.735	1998	1999
22	J05AR25	LAMIVUDINE EN DOLUTEGRAVIR	32.587.233	1.426.542	78%	4.393	4.518.188	2019	2023
23	A10AE04	INSULINE GLARGINE	31.523.063	26.018.693	53%	112.956	1.786.401	2004	2012
24	L04AB01	ETANERCEPT	30.013.282	1.965.573	100%	7.301	-2.235.143	2002	2005
25	L04AC10	SECUKINUMAB	29.473.364	906.090	100%	3.358	1.860.702	2016	2018
TOTAAL TOP 25			1.260.974.334	1.045.880.713		-	-	-	-

* 1980 of nog vroeger

**Voor dit product is de werkelijke kost voor het RIZIV lager dan het hierboven vermelde bedrag als gevolg van financiële compensaties in verband met overeenkomsten afgesloten overeenkomstig art.81, 81bis/art.111, 112 of 113.

Bron: RIZIV – Farmanet

Het is mogelijk om op basis van de databankgegevens het aantal patiënten te bepalen aan wie een bepaald werkzaam bestanddeel minstens éénmaal dat jaar werd afgeleverd³. Deze informatie geeft een ander beeld dan het volume uitgedrukt in DDD of in kost en laat ons toe om de moleculen te typeren volgens :

- de epidemiologie (aantal behandelde patiënten),
- de behandelingsduur (aantal DDD/patiënt),
- de behandelingskost per dag voor de ziekteverzekering (netto RIZIV-uitgaven/DDD).

11 moleculen van de TOP 25 worden slechts afgeleverd aan kleine groepen patiënten (minder dan 10.000 personen), voor langdurige behandelingen (vaak chronisch) met een hoge dagelijkse kost. Typische voorbeelden hiervan zijn de immunosuppressiva, behandelingen van hemofilie en behandelingen van HIV infecties.

(In 2005 waren er slechts 3 moleculen van deze soort in de TOP25)

Andere moleculen worden daarentegen voorgeschreven aan grote aantallen patiënten maar hebben, gelukkig voor het budget, relatief gezien een lagere dagelijkse kost. In deze groep zien we atorvastatine, metformine en pantoprazol (deze laatste molecule wordt inmiddels aan 1,7 miljoen patiënten voorgeschreven, waardoor deze het molecule is dat, na het griepvaccin, aan het tweede grootste aantal patiënten wordt voorgeschreven).

Op de **eerste plaats** staat apixiban, één van de vier nieuwe orale anticoagulantia (NOAC's) waarvan er drie in de TOP 25 staan (1ste, 4de en 9de plaats). De NOAC's hebben in 15 jaar tijd een belangrijke plaats ingenomen onder de anticoagulantia. Ze worden inmiddels gebruikt bij de meerderheid van de behandelingen (80% volgens het aantal DDD), naast de heparines (15%) en de vitamine K antagonisten (5%).

Op de **tweede plaats** staat emicizumab voor de behandeling van hemofilie. In 2024 hebben 261 patiënten dit product gekregen. Verwacht mag worden dat dit aantal de komende jaren zal blijven toenemen als gevolg van de geleidelijke vervanging van factor VIII-preparaten.

De **derde plaats** van de TOP 25 wordt ingenomen door adalimumab, een TNF-remmer die gebruikt wordt om inflammatoire processen bij zware aandoeningen af te remmen als de klassieke behandelingen niet helpen. Dit ondanks opeenvolgende belangrijke prijsverlagingen bij de markttoetreding van biosimilaren voor deze molecule. Adalimumab wordt in 50% van de gevallen voorgeschreven door reumatologen (vooral om reumatoïde polyarthritis te behandelen), in 30% van de gevallen door gastrologen (ziekte van Crohn) en in 10% van de gevallen door dermatologen (psoriasisreuma). Het aantal patiënten blijft beperkt maar de behandeling is duur (16 euro per DDD).

De TOP 25 van 2024 bevat :

- zeven immunosuppressiva geïndiceerd voor de behandeling van actieve reumatoïde artritis, ziekte van Crohn en psoriasis (adalimumab, etanercept, rizankizumab, ustekinumab, secukinumab, upadacitinib en guselkumab),
- vijf antidiabetica (insuline glargine, metformine, empaglifozine, dapaglifozine en semaglutide),
- drie nieuwe orale anticoagulantia (NOAC's) die gebruikt worden bij de preventie van trombosen (rivaroxaban, apixiban en edoxaban),
- twee combinatiepreparaten gebruikt bij de behandeling van HIV-infectie (emtricitabine/tenofovir alafenamide/bictegravir en lamivudine/dolutegravir),
- twee cholesterolverlagende middelen (atorvastatine en het combinatiepreparaat rosuvastatine/ezetimibe),
- een immunosuppressivum mepolizumab gebruikt bij astma,
- een monoklonaal antilichaam dat bij verschillende indicaties wordt gebruikt, voornamelijk bij ernstige atopische dermatitis
- een protonpompremmer die dient om de maagzuursecretie te remmen (pantoprazol),
- een werkzaam bestanddeel gebruikt bij hemofilie (immunosuppressivum emicizumab),
- een werkzaam bestanddeel (denosumab) dat zowel voor de behandeling van osteoporose als solide tumoren met botmetastasen gebruikt wordt,
- een combinatiepreparaat gebruikt bij de behandeling van hartfalen (valsartan met sacubitril).

Verantwoordelijke uitgever: Pedro Facon, Galileelaan 5/01 211, 1210 Brussel

Realisatie: Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV

Grafisch design: Communicatiedienst van het RIZIV

Foto: Verypics

Publicatiecatum: Januari 2026

Wettelijk depot: D/2025/0401/10